

CONSILIUL AUDIOVIZUALULUI AL REPUBLICII MOLDOVA

DECIZIA nr. 290

din 22 septembrie 2023

Cu privire la rezultatele controlului efectuat în temeiul Deciziei Consiliului Audiovizualului nr. 246 din 11.08.2023

Prin Decizia Consiliului Audiovizualului (în continuare – CA) nr. 246 din 11.08.2023, a fost dispus controlul modului de reflectare a subiectului privind desemnarea noii componente a Comitetului Executiv al UTA Găgăuzia, pe data de 04 august 2023, în principalele buletine de știri ale serviciilor media audiovizuale „Moldova-1”, „TV8”, „Exclusiv TV” și „ORIZONT TV”, conform articolului 13 din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (în continuare – CSMA).

De menționat că, prin Decizia nr. 280 din 15.09.2023, CA a examinat rezultatele controlului pentru serviciile media de televiziune „Moldova-1”, „TV8” și „Exclusiv TV”. Prin scrisoarea f/nr. din 14.09.2023, serviciul media audiovizual de televiziune „ORIZONT TV” a solicitat amânarea examinării rezultatelor controlului, din motiv că urmează să verifice detaliat raportul întocmit de către direcția de profil.

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și ale art. 83 alin. (3) lit. a) din CSMA, CA a efectuat controlul principalului buletin de știri al serviciului media audiovizual de televiziune „ORIZONT TV”, prin prisma respectării prevederilor art. 13 din CSMA.

Rezultatele controlului efectuat au atestat următoarele:

Pe data de 04 august 2023, serviciul media audiovizual de televiziune „ORIZONT TV”, în cadrul principalului buletin de știri „Știri” de la ora 18:44:44 (durata buletinului – 38 min. 55 sec.), a difuzat un subiect cu denumirea „Deputații nu au aprobat componența și structura viitorului Comitet Executiv”, în care a fost reflectată desemnarea noii componente a Comitetului Executiv al UTA Găgăuzia. Durata subiectului a constituit 04 min. 34 sec.

Subiectul începe în felul următor:

Prezentatoare (18:46:22): „Deputații Adunării Populare din Găgăuzia reuniți astăzi în ședință nu au mai aprobat nici structura viitorului Comitet Executiv, nici componența acestuia. Între timp, sute de protestatari s-au adunat la Comrat în fața sediului Adunării Populare, cerând să fie aprobată componența Comitetului Executiv al Găgăuziei, propusă de bașcanul nou ales Evghenia Guțul și să nu pună bețe-n roate.”

Voiceover (18:46:48): „Dezbaterile aprinse de la ședința Adunării Populare din Găgăuzia au durat mai bine de o oră. Unii deputați au optat pentru aprobarea Comitetului Executiv în componența propusă de bașcanul Evghenia Guțul.”

În continuare, urmează opinia deputatului Adunării Populare a Găgăuziei – Nicolai Dudoglo:

Nicolai Dudoglo (18:46:59): „Eu pot să o înțeleg pe Evghenia Guțul. Rău sau bine, pentru cineva place sau nu, dar ea este bașcanul Găgăuziei. E firesc că ea astăzi poate propune atât structura, cât și componența Comitetului Executiv al Găgăuziei. Nu trebuie să șantajăm bașcanul. În caz contrar vom pierde Găgăuzia. Cred că timp de 100 de zile bașcanul are dreptul să nominalizeze și noi trebuie, așa cum a fost în Găgăuzia, să sprijinim Comitetul Executiv, să le dăm șansa să muncească 100 de zile.”

Voiceover (18:47:29): „Unii deputați au propus lui Guțul să optimizeze structura Comitetului Executiv, să reducă numărul funcționarilor, la care bașcanul a răspuns că toată echipa ei, în pofida oricăror obstacole, este dispusă să înceapă munca.”

În acest context, este inserată poziția Evgheniei Guțul, care a afirmat următoarele:

Evghenia Guțul (18:47:42): „Avem o echipă profesionistă pe care am ales-o împreună cu Ilan Șor alături de o comisie internațională. Dați-ne șansa să ne manifestăm. Haideți să încetăm certurile, trebuie să ne unim. Vă rugăm să susțineți echipa noastră, să votați și să ne oferiți oportunitatea de a munci. Avem un singur scop și o sarcină – să schimbăm situația din Găgăuzia.”

Voiceover (18:48:06): „Ședința Adunării Populare din Găgăuzia a avut loc pe fundalul unui protest la care sute de oameni au cerut deputaților aprobarea imediată a Comitetului Executiv, propus de bașcanul nou ales.”

Protestatar (18:48:16): „Astăzi Adunarea Populară, în genere, manifestă o atitudine incorectă față de poporul său. Astăzi Adunarea Populară boicotează pe bașcanul nostru și Comitetul Executiv pe care ea l-a ales. Cred că domnul Constantinov face tot posibilul să nu-l aprobe.”

Protestatară (18:48:34): „Cum ei au decis așa va fi? Nu, nu va fi așa cum au decis ei. Poporul a decis, poporul a ales. Tot poporul va continua să aleagă.”

Voiceover (18:48:42): „Anterior, una dintre principalele pretenții față de componența Comitetului Executiv propus de Guțul a fost că unii candidați nu vorbesc limba găgăuză, ceea ce contravine legislației în vigoare din autonomie. Astăzi deja, președintele Adunării Populare Dmitrii Constantinov a justificat decizia deputaților prin faptul că s-ar fi comis greșeli la întocmirea componenței acestei structuri.”

În această ordine de idei, este introdusă și poziția președintelui Adunării Populare a Găgăuziei – Dmitrii Constantinov:

Dmitrii Constantinov (18:49:04): „Sunt încălcări. Unii parametri nu au fost introduși corect în structură. Așa că am ajuns la opinia că Adunarea Populară nu poate aproba o astfel de structură. Vom aștepta o nouă prezentare de la bașcan. Ea va prezenta și vom vedea, comisia va lucra din nou. Procedura așa cum a fost până acum așa și va continua.”

Voiceover (18:49:25): „Însă unii deputați din Adunarea Populară a Găgăuziei au dubii față de temeinicia acestor acuzații.”

În acest context, este prezentată poziția deputatului Adunării Populare – Ilia Uzun. Acesta a făcut următoarele declarații:

Ilia Uzun (18:49:31): „Bașcanul are propria sa viziune asupra structurii și membrilor Comitetului Executiv, iar noi deputații nu trebuia să ne adâncim în polemici. Trebuia, pur și simplu, să le oferim posibilitatea de a lucra. Juristul nostru spune că nu am procedat corect. Juristul Comitetului Executiv spune că ei au procedat corect. Asta, știți, este o chestiune de discuție. Așa că eu cred că vom ajunge, totuși, la un numitor comun și consens. Trebuie să aprobăm acest Comitet Executiv pentru ca bașcanul să aibă posibilitatea să-și realizeze programul promis poporului.”

Voiceover (18:50:03): „Într-un final, chestiunea aprobării noii structuri nu a mai fost examinată, ședința fiind amânată pentru săptămâna viitoare. Un membru al echipei Evgheniei Guțul, candidat la funcția de prim-viceguvernator al regiunii, Pavel Verejanu, și-a exprimat încrederea că la ședința următoare Comitetul Executiv va fi aprobat.”

În legătură cu acest fapt, Pavel Verejanu a făcut următoarele afirmații:

Pavel Verejanu (18:50:19): „[...] Sunt sigur că data viitoare deputații poporului vor aproba, desigur, Comitetul Executiv pentru că dacă nu vor face asta înseamnă că Adunarea Populară va fi dizolvată așa cum este prevăzut în regulamentul autonomiei. Echipa noastră este cea mai bună, cea mai puternică. Înțelegem că pe undeva, cineva, nu place echipa noastră. Dar, în pofida acestui fapt, vedeți sprijinul poporului.”

Voiceover (18:50:45): „Amintim că pe 27 iulie bașcanul nou ales al Găgăuziei, Evghenia Guțul, a prezentat la Comrat candidații în componența Comitetului Executiv al Autonomiei.”

Este de menționat că, în debutul știrii, prezentatoarea a făcut următoarele afirmații: „Deputații Adunării Populare din Găgăuzia reuniți astăzi în ședință nu au mai aprobat nici structura viitorului Comitet Executiv, nici componența acestuia. Între timp, sute de protestatari s-au adunat la Comrat în fața sediului Adunării Populare, cerând să fie aprobată componența Comitetului Executiv al Găgăuziei, propusă de bașcanul nou ales Evghenia Guțul și să nu pună bețe-n roate.” Pe parcursul subiectului, acest fapt mai este repetat de prezentatoare în felul următor: „Ședința

Adunării Populare din Găgăuzia a avut loc pe fundalul unui protest la care sute de oameni au cerut deputaților aprobarea imediată a Comitetului Executiv, propus de bașcanul nou ales.”

Informația prezentată privind numărul oamenilor prezenți la protestul întru susținerea Evgheniei Guțul, nu este susținută de vreo sursă care ar putea indica cifra participanților, iar asta chiar dacă în cadrul programelor audiovizuale de știri exactitatea și corectitudinea sunt esențiale, iar relatările trebuie să provină din surse sigure și suficient documentate sub aspect factologic. În acest sens, lipsa surselor de documentare contravine principiilor informării corecte, ceea ce face ca informația furnizată consumatorilor de servicii media să fie, în esență, subiectivă.

Totodată, este de specificat că serviciul media audiovizual de televiziune „ORIZONT TV”, în cadrul subiectului curent, a reflectat protestul organizat întru susținerea Evgheniei Guțul și împotriva deciziei Adunării Populare a Găgăuziei de a respinge echipa propusă de noul bașcan. În acest sens, „ORIZONT TV” nu a reflectat opiniile contra-protestatarilor expuse la manifestația organizată de echipa noului bașcan, așa cum acestea au fost prezentate de alte servicii media.

În aceeași ordine de idei, în cadrul reportajului nu a fost asigurată reflectarea echilibrată a diferitor opinii asupra respingerii Comitetului Executiv propus de Evghenia Guțul. Pentru susținerea noului bașcan și-au exprimat poziția 2 deputați ai Adunării Populare, 2 protestatari, a fost prezentată și poziția propriu-zisă a Evgheniei Guțul, dar și a lui Pavel Verejanu din echipa acesteia. În același timp, poziția privind motivele respingerii Comitetului Executiv, a fost reflectată doar în afirmațiile lui Dmitrii Constantinov: *„Sunt încălcări. Unii parametri nu au fost introduși corect în structură. Așa că am ajuns la opinia că Adunarea Populară nu poate aproba o astfel de structură. Vom aștepta o nouă prezentare de la bașcan. Ea va prezenta și vom vedea, comisia va lucra din nou. Procedura așa cum a fost până acum așa și va continua”*, declarație care a durat 21 de secunde, dintr-un subiect cu durata totală de 04 min 34 sec. În acest context, putem specifica faptul că exigențele de bază ale informării corecte în cadrul buletinelor de știri sunt exprimate prin abordarea credibilă și imparțială a evenimentelor, cu reflectarea echilibrată a diferitor opinii. Luând în calcul că subiectul privind desemnarea noii componente a Comitetului Executiv al UTA Găgăuzia este unul de interes public, evenimentul trebuie să fie documentat și reflectat cu prezența echilibrată a mai multor opinii, pentru a asigura formarea unei imagini complexe a problemelor puse în dezbatere publică și informarea corectă a consumatorilor de servicii media.

Prin scrisoarea f/nr. din 21.09.2023, furnizorul de servicii media „ARCHIDOC GROUP” SRL a comunicat CA următoarele: *„Potrivit raportului de monitorizare se constată că, de la începutul buletinului de știri, prezentatoarea a menționat de mai multe ori că nu a fost aprobată componența Comitetului Executiv al Gagauziei, pe fundalul unui protest cu sute de persoane. Astfel, se menționează în raport că informația privind numărul de protestatari nu a fost susținută de surse care ar putea proba numărul de protestatari. Iar exactitatea în știri este esențială. Nu suntem de acord cu opinia formulată deoarece este pur subiectivă. Potrivit Ghidului aprobat privind asigurarea informării corecte, știrea prezintă fapte, mărturii, opinii ale celor vizați/vizate, fără să se ia atitudine față de acestea. Astfel, jurnalista, respectând rigorile privind informarea corectă, a menționat că în timpul ședinței de aprobare a componenței Comitetului Executiv avea loc un protest cu sute de persoane. Jurnalista a evitat să se refere la un număr exact al persoanelor, deoarece asta ar fi fost o dezinformare. Un asemenea număr de protestatari a fost apreciat după viziunea redacției. Or, nici chiar autoritățile statului nu menționează o cifră exactă a numărului de protestatari, dar nici nu neagă informația la acest aspect, reflectată în reportaj.*

Totodată este de subliniat că în știrea menționată, chiar din raportul de monitorizare, rezultă că au fost redată opiniile atât ale celor care susțin candidaturile propuse de Eugenia Guțul, cât și ale celor care sunt împotriva. Așa spre exemplu poziția deputatului Ilie Uzun reprezintă o contra-opinie vizavi de cei ce au ieșit la protest. După părerea deputatului, aleșii din Adunarea Populară urmează apoi să ajungă la un consens în urma discuției, iar azi ei au procedat corect, votând împotriva aprobării structurii Comitetului Executiv. În aceeași ordine de idei a fost prezentată și opinia Președintelui Adunării Populare, Dmitrii Constantinov, care s-a referit la existența unor

încălcări în Structura propusă de Bașcan. Asta fiind cauza neaprobării. Părerea altor aleși locali nu a fost solicitată din considerentul că însuși Președintele Adunării Populare din UTA Gagauzia, Dmitrii Constantinov, în mod explicit a adus la cunoștință publicului larg din ce cauză nu a fost aprobată componența structurii Comitetului Executiv.

Astfel, considerăm că a fost asigurată informarea corectă și echilibrată, cu prezentarea tuturor pozițiilor în raport cu subiectul reflectat în știre.”

Cu referire la cele invocate în poziția furnizorului de servicii media „ARCHIDOC GROUP” SRL, și anume „[...] Așa spre exemplu poziția deputatului Ilie Uzun reprezintă o contra-opinie vizavi de cei ce au ieșit la protest. După părerea deputatului, aleșii din Adunarea Populară urmează apoi să ajungă la un consens în urma discuției, iar azi ei au procedat corect, votând împotriva aprobării structurii Comitetului Executiv [...]”, putem specifica faptul că afirmațiile făcute de deputatul Ilia Uzun nu reprezintă o contra-opinie, ci este o opinie prin care este susținută bașcana Evghenia Guțul. Acest fapt reiese din următoarele afirmații făcute de Ilia Uzun în cadrul subiectului: „Trebuie, pur și simplu, să le oferim posibilitatea de a lucra [...] Trebuie să aprobăm acest Comitet Executiv pentru ca bașcanul să aibă posibilitatea să-și realizeze programul promis poporului.”

În acest context, sunt relevante prevederile **art. 13 alin. (4)** din CSMA, care stipulează următoarele: „În cadrul programelor audiovizuale de știri, pentru care exactitatea și corectitudinea sunt esențiale, relatările trebuie să provină din surse sigure, suficient documentate sub aspect factologic, cu o abordare credibilă și imparțială a evenimentelor, cu reflectarea echilibrată a diferitor opinii.”

În ședința publică din 22 septembrie 2023, membrii CA și-au exprimat acordul cu constatările din raportul de control, menționând că argumentele prezentate de furnizorul de servicii media nu sunt pertinente.

În temeiul prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018,

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova DECIDE:

1. Se ia act de rezultatele controlului serviciului media audiovizual de televiziune „ORIZONT TV”.
2. Se sancționează cu avertizare publică „ARCHIDOC GROUP” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „ORIZONT TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu art. 84 alin. (3) lit. a) din Cod.
3. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, „ARCHIDOC GROUP” SRL este obligată să difuzeze textul sancțiunii în următoarele 48 de ore de la data adoptării deciziei privind aplicarea sancțiunii, sonor și/ sau vizual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care o dată în principalul program audiovizual de știri, în cazul serviciilor media audiovizuale generaliste și/sau de știri:

Consiliul Audiovizualului a sancționat cu avertizare publică serviciul media audiovizual de televiziune „ORIZONT TV” pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, conform căroră: „În cadrul programelor audiovizuale de știri, pentru care exactitatea și corectitudinea sunt esențiale, relatările trebuie să provină din surse sigure, suficient documentate sub aspect factologic, cu o abordare credibilă și imparțială a evenimentelor, cu reflectarea echilibrată a diferitor opinii.”

4. „ARCHIDOC GROUP” SRL va prezenta, în termen de 5 zile de la aducerea la cunoștință a prezentei decizii, un raport despre executarea prevederilor art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale, care va include data și ora difuzării textului sancțiunii.

5. Prezenta decizie poate fi contestată în ordine de contencios administrativ la Judecătoria Chişinău, sediul Râşcani (MD-2068, mun. Chişinău, str. Kiev nr. 3), în termen de 30 de zile din data comunicării acesteia, fără a fi necesară depunerea unei cereri prealabile.
6. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina Direcţiei control servicii media audiovizuale.
7. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării şi se publică pe pagina web oficială a Consiliului Audiovizualului.

PREŞEDINTĂ

Liliana VIŢU-EŞANU